

איצרות

גליון שבועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב והלמידיו זיע"א

מה נשמע?

יום הפצת המעיינות

ביאוצרות ברסלב, כמי שעומדים בחזית הפצת אור רבינו ותורתו בעולם, ומשקיעים תמידים כסדרן בהעשרת ה"אוצר של יראת שמים", אם בהפצת העלוניים ואם בהוספת שיעורים וקווי טלפון למערכת השמע, וכן בכל אמצעי שיש בו משום הנגשת עניין רבינו הקדוש בארץ הקודש ובתפוצות – הולכים כל הזמן מחיל אל חיל, להגדיל תורה ולהאדירה.

פעילות קודש זו והפצת האור כרוכים בהוצאות עצומות, שהולכות ומתרבות עם התפתחות המערכות. אי לכך אנו פונים לכל אוהדי תורת הצדיק, ליטול חלק בהפצת המעיינות.

להגל יום ההילולא של גאון עוזנו מוהרנ"ת זיע"א, אשר בהסתלקותו הוריש לנו את חובת ההפצה, יוצאים אנו במבצע מנויים מיוחד אשר יזכה את התורמים בהזכרת שמם לטובה ולברכה ע"י השליח המיוחד של 'מוקד הישועות', בציון הקדוש באומן.

התורמים תרומה חודשית קבועה בסך 101 ₪ ומעלה, יזכר שמם מדי יום ביומו על הציון; והתורמים תרומה קבועה בסך 40 ₪ ומעלה לחודש, יזכר שמם מדי שבוע בליל שישי, וכן בכל ערב ראש חודש.

לתרומות, חיינו: 02-99-50000, והקישו 1.3. לאחר בחירת השפה. ובכך תהיו שותפים לאלפי שעות של תורה וקירוב רחוקים!

האיש שזכרון המוות החיה אותו

כשיודעים שהעולם הוא בסך הכל פרוודור לטרקלין, מתחילים להתייחס לחיים בצורה תכליתית ועניינית; לא מבזבזים את הזמן על מחשבות של צער וחלישות הדעת, אלא מתחילים לחטוף כמה שיותר מעשים טובים.

כזה היה מוהרנ"ת; הוא זכר תמיד שיש סוף לחיים, ולכן היה תמיד מלא חיות... כבר בילדותו, כשהיה יושב עם סבו רבי יצחק דאנציג, ב"מזרח" של בית הכנסת, הכיר היטב את כל הזקנים שהיו יושבים שם. וכשביום מן הימים 'נעלם' אחד הזקנים החביבים, והסביר לו סבו שהוא פשוט 'מת', שאל אותו נתן הקטן בתמימות: "מה זה מת? היכן הוא כעת?", וכשסיפרו לו שהוא בקבר, התחילה תיכף ומיד להטריד אותו השאלה: מהי אם כן התכלית לכל החיים האלה?

וכשזכה כעבור כעשרים שנה להתקרב לרבינו הקדוש, הפך זיכרון יום המוות להיות המנוע של חייו. "כאשר היה נודע לכל יודעיו ומכיריו אשר הכירוהו מעודו עד יום הסתלקותו, שמיום התקרבותו לאדמו"ר זצ"ל, נבער לבבו בתבערה עצומה ומופלגת אשר אין לשער, וזיכרון יום המוות לא נפסק ממוחשבתו אפילו כשעה קלה. וכפי עמקות רעיוניו

אשר העמיק במהירות פריחת הזמן של חיי האדם בזה העולם, שכאן ייחשבו נגד חיי העולם הנצחי, וגם הלא במהירות פריחת הזמן הזה מסוכן האדם בכל רגע ורגע – היו נחשבים בעיניו כל העוסקים בהבלי העולם כמשוגעים ממש. ואת כל העושר והכבוד שנתגדל בזה מנעוריו, מאס וגעל ושיקץ; וקיבל על עצמו כל מיני ביזיונות ורדיפות אשר רדפוהו אביו ואשתו וכל משפחתו, והרבה לצעוק ולבקש מזהשם יתברך שיזכה להיות כרצונו, בכל תעלומת לבבו עד הנקודה הפנימית שבלב.

"עד אשר זכה גם הוא למעלה מופלגת ועצומה עד מאד, והאש הקדושה של רוממות אדמו"ר ז"ל ודבריו הנוראים בערה בלבבו כלבת אש ממש. ולא לחינם הרעיש עליו השטן ארץ ומלוואה, כי גם הוא היה משיב כל ישראל בתשובה, אם לא היו מתרחקים מאתו ומדיבוריו הנוראים" (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן, טו).

וזהו גם הנשמה של תורת ההתחזקות, שפה הרבה מוהרנ"ת לדבר עליה; מה שנותן את הכח להסיח את הדעת מהעבר ולהתגבר לחטוף כל מה שאפשר, הוא זיכרון יום המוות, כאשר אדם יודע אל נכון ש"אין שום

מקום לברוח ולהסתתר מפניו, חס ושלום. ומה יפעל בזה אם יוסיף עוד יותר לילך אחר תאוות לבו? הלא סוף כל סוף מרה תהיה באחרונה, ובוודאי יהיה לו אז למשיב נפש וכמוצא שלל רב כל מה שמציל עצמו מהסטרא אחרא אפילו מעט דמעט" (משיבת נפש, נו).

ואכן, כל הספר 'ליקוטי הלכות' שמלא וגדוש בהתחזקות, מופנה אך ורק למי שיוודע שיום המוות מתקרב בצעדי ענק; וכפי שאמר מוהרנ"ת בעת ששלח את הספר הזה לדפוס:

"מזה שאינו חושב על תכליתו האחרון, מה יהיה בסופו, כשיהיה שוכב על הארץ – מזה אינו מדבר כלל, כי זה הוא דומה לבהמה ממש. רק מי שחושב היטב, מה יהיה בסופו, ולבו חושק וכוסף מאד לעבודת השם יתברך, ובוודאי נעשה עמו מה שנעשה, כי ההתגברות גדולה מאד כידוע לנו – בשביל זה האיש חיברתי את ספרי, כי אותו יחזקו דברי ואותו יאמצו" (אבנייה ברזל).

זו הייתה גם פתיחתו של מוהרנ"ת לדרשת 'סעודה שלישית' בשבת האחרונה שלימי חייו, כאשר אמר: "אף על פי שזה הרפה לומר, כי כל בעל דרשן אומר זה, אף על פי כן צריך לומר: איהר זאלט

וויסן או מעו וועט זיין א מת און א גוסס, און מעו וועט מוזן ליגן מיט די פיס צום טיהר [= דעו לכם, שכל אחד מאתנו יהיה מת וגוסס, ויאלץ לשכב עם הגוללים אל הדלת]..."

אכן, רק מי שספוג בתורת ההתחזקות של רבי נתן, הוא זה שיכול להשתמש עם זיכרון יום המוות כתמריץ ועידוד, ולא כתזכורת מדכאת ומאיימת... שכן, לאמיתו של דבר, זכרון המוות לא בא לאיים או לדכא, אלא 'לשחרר' את האדם מסבך הבלבולים והתירוצים, ולהעמידו על האמת, שממש חבל להמשיך להתבוסס ברפש, כשאפשר לחטוף עוד דף גמרא ועוד געגוע אל ה'.

אל תתבלבל משום דבר – מכריז יום המוות באוזנינו – 'אלא כל אשר תמצא לעשות בכוחך עשה. וכל זמן שאתה יכול לחטוף מזה העולם העובר, איזה דבר שבקדושה; דיבור תורה, או תפילה, או איזה מצווה; צדקה וגמילות חסד וכו' – מה טוב. כי לא יישאר לך סוף כל סוף כי אם זה לבד. ואם בדרך זו תלך להתגבר להתחיל בכל פעם מחדש ולחטוף דברים שבקדושה מה שתוכל, או טוב לך לעולם, וסוף כל סוף תגיע לתכלית הטוב והנצחי בזה ובבא" (ליקוטי הלכות, ביצים יב).

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	יא	לב:	נח	תקלט תקנ	לו
א	יב	לג:	נט	תקמא תקמב	לז
ב	יג	לד:	ס	תקמג תקמד	לח
ג	יד	לה:	סא	תקמה תקמו	לט
ד	טו	לו:	סב	תקמז תקמח	מ
ה	טז	לז:	סג	תקמט תקנ	מא
ו	יז	לה:	סד	תקנא תקנב	מב

י"ל ע"י "אוצרות ברסלב" ת.ד. 50617 בית שמש

טל במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000

בארה"ב 8552121-718(1)

באנגליה 6085819-203(44)

מוקד הישועות 1800-81-81-81

הפצה למנויים ובתי כנסת: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il

י"ר הוועדה הרוחנית: הרב שמעון טייכנר
עורך: נתן אנשין natananshin@gmail.com
מפיק: נוחעם א. ברזעקי

פירוני העלון: הר"ר נחמן בנשעיה ה"ו, הר"ר נפתלי ברגר ה"ו, הר"ר מרדכי גוטליב ה"ו, הר"ר יצחק גרינולד ה"ו
הר"ר שלמה מרדכי הלוי כנס ה"ו, הר"ר משה ליכטער ה"ו, הר"ר נפתלי שטיצר ה"ו, בחסות חברת "נקודות"

למה צריך לצעוק?

"פעם אחת הייתי קובל לפניו על ענייני, והייתי אומר לפניו בדרך קובלנא: 'יגעת בקראי ניהר גרוני, כלו עיני מייחל לאלוקי' ... ענה ואמר לי: 'הלא אם דוד המלך עליו השלום אמר: 'יגעת בקראי ניהר גרוני' – היה כפשוטו, שכבר קרא כל כך עד שהיה עיף ויגע ממש בקראו, וניהר גרונו ממש בפשיטות, אבל אתה, תהילה לא-ל, עדיין אתה בכוחך'..." (חיי מוהר"ן, תקמה)

לצורך כך נבראו השדות והיערות, כדי שיוכלו לצעוק שם כפשוטו, עד שיהיה ניהר הגרון ויתנוצץ אור הגאולה, מבלי לחשוש ל"מה יאמרו הבריות".

גם מוהרנ"ת, כשהשתוקק לצעוק לה' מעומק הלב, "היה לו ייסורים גדולים בענייני זה, כי בפני אנשים אי אפשר לעשות כן... ונתייעץ בדעתו, שהמקום המובחר לפניו לקיים זאת כראוי, הוא רק מחוץ לעיר, כי שם יהיה ביכולתו למצוא מקום פנוי ומוצנע שאין הולכים שם בני אדם; ושם יהיה ביכולתו לפרש לפני השם יתברך את כל אשר עם לבבו, ולהתפלל ולצעוק ככל חפצו, ולא יהיה לו שום בלבול משום דבר" (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן, ה).

ובכן, "עורני והושיעני מעתה אבי שבשמים" – נסיים בתפילתו של רבי אברהם ב"ר נחמן (כוכבי אור, ששון ושמחה, תפילה ה) – "להתבודד בשדה בכל לילה ויליה ולצעוק לפניך מעומק הלב על כל אשר עובר עלי" –

שנתעלמו המוחין, שלזה צריכין צעקה" (ליקוטי הלכות, גילוח ה.ז).

וזהו גם סיבת הסבל הרב שאנו עוברים בתקופה האחרונה, כי "בשביל זה ה' יתברך שולח צרות מצרות שונות, רחמנא ליצלוך, בכלל ובפרטיות על כל אחד ואחד – הכל כדי שיצעק האדם אל ה', שעל ידי זה יוליד המוחין מתעלומתו, כל אחד לפי בחינתו, שעל ידי זה תהיה הגאולה שנקראת לידה" (שם).

וזה שעלינו לעשות בתקופה העומדת בפתח, תקופת השובבים"ם. "כי באלו הימים קורין בתורה בעניין גלות מצרים וגאולתם, שהיה על ידי צעקה. וכמו כן צריכין עתה בגלות הזה. וזהו 'שובו בני שובבים', שעיקר כל הצרות והגלויות, רחמנא ליצלוך, הם על ידי חסרון הדעת, שזהו בחינת שובבים, שכל אחד הולך בעולם כמו משוגע ושובב ממש, כמו שנאמר 'יולך שובב בדרך לבו'. וכשיבין האדם בעצמו כל זאת, איך הוא שובב ומשוגע ממש, כי הולך אחרי שרירות לבו ואינו מסתכל על תכליתו הנצחית, בוודאי יחוס על עצמו ויצעק הרבה לה' יתברך. ועל ידי זה יזכה, לפי בחינתו, להוליד המוחין והדעת, שעל ידי זה יקרה הגאולה בכלל ובפרט בכל אדם ובכל זמן" (שם, ה).

עד כמה צריך לצעוק? מספר מוהרנ"ת:

"לפעמים יש, שהמוחין והשפע אלוקי הוא בהעלם, בבחינת 'עיבור', ואז יפה צעקה לאדם, בין בתפילה בין בתורה... והצעקה שאדם צועק בתפילתו ובתורתו, כשנסתלקין המוחין בבחינת עיבור, אלו הצעקות הם בחינת צעקת היולדת. והקדוש ברוך הוא שהוא יודע תעלומות של המוחין איך נתעלמו, הוא מאזין צעקתנו. והצעקה הוא במקום צעקת השכינה, כאילו השכינה צועקת, ואז מולדת המוחין". (ליקוטי מוהר"ן ח"א, כא)

כן, יש מצבים שחייבים לצעוק. כשהשכל ב"עיבור", אי אפשר לגרום לו להיוולד, כלומר להכנס למוח שלנו, בלי צעקות. לא יעזרו חיזוקים, ולא מאמרים יפים; צריכים פשוט לפתוח את הפה ולצעוק ולצעוק ולצעוק אל ה'.

שכן, "כשנופלין לתוך רפש וטיט שקשה לו מאד לצאת משם, צועקין וצועקין וצועקין" (שיחות הר"ן, קכט). רק הצעקות הם אלו שיגרמו ל"יודע תעלומות" – הקדוש ברוך הוא, שיוודע להיכן נעלם השכל שלנו – להוציא מתעלומתו ולהביאו לידי גילוי.

כך היה במצרים – ונצעק אל ה' אלוקי אבותינו, וכך זה גם בגלותנו זה האחרון; הצעקה היא שתגרום לדעת הנעלמת להתגלות. "כי זה עיקר התיקון של הגלות ושל כל הצרות, שכולם נמשכין מחסרון הדעת, על ידי

דורות

בעקבות הדורות בחסידות

רבי נחמן ב"ר עוזר – תלמיד מוהרנ"ת

"ובבוקר התלבש בציצית ותפילין והתפלל בכל המוחות, ואמר סליחות. בשעת קריאת התורה בכה. ואחר כך למד וסיים הש"ץ גדול, ואמרו לו שילמוד בשולחן-ערוך קטן, ווארין סע פאר אייך א כוח (= כי זהו מאמץ שבבילבס). האט ער זצ"ל גיזאנט (= והשיב): זייט איר מיר ניט אוי גיטרייא (= אל תהיו כה מסורים ל...) ואמר תהלים, ואחר כך אמר לחנמן בן עוזר שייתן לו 'כל טוב', ולא ידע מה הוא רוצה, ופירש לו: 'תן לי התנ"ך' – זה כל טוב". רבי נחמן הותיר אחריו צאצאים יראים ושלמים; בתו יענטא שהתגוררה בטפליק, ניהלה בית הכנסת אורחים ועסקה בגמילות חסד, ונכדיו היו באים בכל שנה לקיבוץ באומן. מנוחתו כבוד בעיר טפליק.

קנתו, הקפיד דייקא שלא יהיה לן יחיד על האיבער שטיבלי (= עליית הבית), ובחר בו כשהיה עוד נער ללון עמו. ובכמה פעמים התפאר בביתו, שעכשיו יזכה לשמוע תיקון-חצות של מוהרנ"ת ולראות עבודתו שלאחר חצות, ועשה במכוון, בשכבו על מיטתו עזר את עצמו בכל כוחו שלא לישן עד שעת חצות - שמוהרנ"ת קם. וניגש אליו מוהרנ"ת וכיסה אותו באיזה בגד ושאל אותו: 'מדוע אינך ישן?' ותיכף נפל עליו שינה וישן עד הבוקר. וכן היה כמה לילות".

רבי נחמן בן רבי עוזר הוא אחד ממעתיקי כתב היד של הליקוטי הלכות. בשולי אחד הגיליונות, בהלכות אפטרופוס, רשם: "אני נחמן בן עוזר הכותב".

מסופר, שכשהגיע פעם מוהרנ"ת לקרימנטשוק, להשפיע מדעת רבינו על החסידים שהתגוררו שם, פגש בבנו של רבי חייקל מתלמידי רבינו. בשיחתו עמו, החל בנו של רבי חייקל מדבר בהערצה על איש אחד מפורסם מבני העיר, שהוא בעל הדרת-פנים מיוחדת. הסביר לו מוהרנ"ת שיופי חיצוני של אדם אין בו שום ראייה על תוכנו; וכה אמר לו: "מיין שווארצער, האט א שענערן הדרת פנים!" (לשיחור שלי, יש הדרת-פנים נאה יותר!) כשכונתו על תלמידו רבי נחמן בן רבי עוזר, שאינו בעל יופי חיצוני, אך ביופיו הפנימי עולה עשרת מונים על אותו אדם, שממנו התפעל בנו של רבי חייקל.

זכה רבי נחמן לעמוד סמוך למוהרנ"ת בשעת הסתלקותו. וכה מובא ב'מכתב ההסתלקות', בתיאור יום פטירת מוהרנ"ת, יום שישי, עשרה בטבת תר"ה:

נולד לאביו רבי עוזר מאומן, מגדולי תלמידי מוהרנ"ת. בשנות התק"פ נסתלק רבי עוזר לעולמו, והוא צעיר לימים. ויוותר בנו יחידו נחמן, יתום מאביו.

עובדה מופלאה היא, כי למוהרנ"ת היה "עסק" גדול בקירוב ילדים ובני הנעורים לעבודת ה'; הוא לא התייחס אליהם כקטנים שטרם הגיע הזמן להשפיע בהם דעת, אלא אדרבה – כמו שראוי יותר לקרבה, וכפי שמוזב בחיי מוהר"ן על דרכו של רבינו "שלא היה משתדל לקרב זקנים, רק בני-הנעורים, כמוזב בה'אלף-בית" (= ספר המידות), שהנעורים בקל להשיב אותם להשם יתברך מן הזקנים" (תקמט).

רבים מתלמידי מוהרנ"ת התקרבו אליו בעודם נערים, כרבי נחמן מטולטשין, רבי נתן ב"ר יהודה, רבי שמשון מהיער ועוד. היו מבין תלמידיו שגדלו ממש בביתו בהיותם ילדים וכך דבק בו לכל ימיהם; הלא הם רבי משה ברסלבר ואחיו רבי זאנוויל – שאותם לימד תורה בביתו; רבי פנחס יהושע מטשעהרין - שמוהרנ"ת גידלו בביתו לאחר פטירת אביו רבי יצחק-אייזיק-יוסף.

וכך זכה גם רבי נחמן בן רבי עוזר דנן, לגדול בעודו ילד בצלו של הדולה והמשקה הגדול של מימי הנחל נובע. מוהרנ"ת לקחו אל ביתו וגידלו כבנו. וגם כשגדל והיה לנער, היה לתלמידו וכבן בית אצלו.

בספר 'אבינה ברזל' מוזב: "רבי נחמן בן רבי עוזר סיפר, שמוהרנ"ת זכרונו לברכה לעת

מוהרנ"ת הוא ה'רבינו'
בנושא: איך להיות תלמיד.

(מפי אנ"ש שליט"א)

חננו המרבה לסלוח

השיב לי: 'עבור זה הנך כבר צריך לבוא אלי' - - -
 כאן הוסיף מוהרנ"ת: "אף על פי שרבינו אמר לי פעם
 זה עמך ואל תפחד, עם כל זה מפקח אני מחלום זה."

והנה מתקרב ובא היום הנורא, בו נקרא מוהרנ"ת להשיב
 את נשמתו הטהורה והמוזככת אל בוראה. בליל חמישי
 לפנות בוקר, לאחר שערך תיקון חצות כמנהגו בכל
 לילה, התגבר על חולשתו הרבה, תפס את הקולמוס
 בידו וכתב את ההלכה האחרונה שלו עלי אדמות
 מספרו "ליקוטי הלכות" (הלכות ראש חודש, ז).

הפלא הוא כי גם כעת מצא לנכון להרחיב את הדיבור
 על חיזוק הרחוקים ובעלי העבירה. פחות משתי יממות
 נשארו לו לחיות בעולם הזה, והוא מתייחס בדווקא
 לאותם "האבודים והנידחים בעוונותיהם, שגם אותם
 צריכים לתקן", וזאת לאור ההלכה כי "משקין בית
 השלחין במועד", שאת זאת עושים הצדיקים הגדולים
 שמשקין את השדות היבשים, אותם שנפלו מחוץ
 לקדושה, ומחזקים אותם ממעינות החכמה.

באותה שעת לפנות בוקר, שוב הגיע אליו התלמיד
 הנאמן רבי מאיר לייב בלעכער, ולפניו התבטא
 מוהרנ"ת בביטוי נורא ומבהיל: "אפילו בעל העבירה
 הגרוע ביותר, אם יחזיק את עצמו ברבינו - בוודאי
 יעשה תשובה ויהיה לו תיקון!!!"

למחרת היום, ביום עשרה בטבת תר"ה, יצאה נשמתו
 בטהרה, כשהוא חוזר על המילים הבאות שוב ושוב:
 "חננו המרבה לסלוח" - - -

"המזבן מכל זה" - כותב רבי אברהם ב"ר נחמן - כי
 נמצא בו מצד נשמתו גם כל הסליחה והכפרה של יום
 כיפור, כי הרבה הרבה בעלי תשובה שבוודאי נתכפר
 להם עוונותיהם חזרו בתשובה על ידי דיבוריו וספריו
 הקדושים שהשאיר אחריו". אף רמז נפלא מצא בשמו
 "נתן" שהוא בגימטריא "חננו המרבה לסלוח"...

לקבוע בחושן המשפט, ורק בהן מותר לו להכנס לבית
 המקדש".

כעת עבר לדבר בהתעוררות גדולה ובשלהבת אש
 נוראה וצעק בקולו הקדוש: "אף על פי כן ישנה
 קדושה נעלמת ונסתרת 'גבוה מעל גבוה', והיא: 'קודש
 הקדשים'; כשהכהן הגדול נכנס לשם, עליו להפשיט
 את כל הבגדים היקרים, ורק 'כתונת בד קודש ילבש
 ומכנסי בד יהיו על בשרו'. את הפסוק הזה קרא,
 כאמור, מוהרנ"ת בנוסח הימים הנוראים.

אותה שעה עדיין לא הבינו התלמידים מדוע מוהרנ"ת
 מרחיב כל כך בשבח עבודתו של הכהן הגדול ביום
 הכיפורים. רק לאחר חודשים מספר התחילו לקלוט
 כי ככל הנראה ישנה סיבה מיוחדת שהוא מדבר על כך.

היה זה בליל שבת האחרון לחיי מוהרנ"ת, לאחר שסיים
 לערוך את שולחנו, התחיל שוב לדבר על עבודתו של
 הכהן הגדול ביום הכיפורים. בהתלהבות אש קודש חזר
 על מילות הפיוט מסדר העבודה: "נכנס למקום שנכנס
 ועמד במקום שעמד", כשהוא מזכיר את דברי חז"ל
 שתלמיד חכם מעלתו גדולה מכהן גדול הונכס לפני
 ולפנים.

באותה הזדמנות סיפר מוהרנ"ת, כי ראה את רבינו
 בחלום הלילה כשהוא אוזן בידו את "הספר הנשרף"
 הידוע. "ביקשתי מרבינו שילמד עמי בספר זה, אך הוא

"כתונת בד קודש ילבש, ומכנסי בד יהיו על בשרו".
 המילים נשמעו למרחוק, כשהם מתנגנים על פי טעמי
 המקרא בנוסח של הימים הנוראים - - -

ערב יום הכיפורים שנת תר"ה, רבי מאיר לייב בלעכער
 פוסע לעבר ביתו של רבו המובהק, הלא הוא מוהרנ"ת
 מברסלב, ועוד מרחוק שומע הוא כיצד מוהרנ"ת קורא
 בקול רם את הפסוק מתוך מורא גדול ובהתלהבות
 נוראה כלפי אש, בעת שהוא מסב לסעודת ערב היום
 הקדוש, ומדבר דברים נשגבים לפני קהל תלמידיו.
 כאשר נכנס הביתה וראה את ההתעוררות הגדולה,
 נשאר עומד על עמדו, ומרוב פחד אף לא התקרב אל
 השולחן.

איש לא הבין בשלב זה מדוע התלהב מוהרנ"ת כל כך.
 לפני שהגיע לפסוק זה חישוב מוהרנ"ת בדבריו כמה
 משלמים בשוק עבור ארבעת היסודות: דומם, צומח,
 חי ומדבר. על 'מדבר' - אמר - על האדם, הרי אין
 משלמים כלל; על 'חי' ישנם המוכנים לשלם אפילו
 אלפי רובלים. למשל, עבור סוס מיוחד במינו; על 'צומח'
 אפשר לשלם עוד יותר, כגון בתמורה לפרחים ממדינות
 רחוקות; ואילו 'דומם' עשוי להגיע לסכומים גבוהים פי
 כמה, כאשר מדובר באבנים טובות ומרגליות.

המשיך מוהרנ"ת, כשקולו הולך וגובר: "דווקא אותה
 'דומם' יקר, האבנים הטובות, אותן ציוותה התורה

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה: אילו ספרים חוברו בברסלב ואינם כיום?

תשובת הר"ר חיים צ'צ'יק:

במושך כל הדורות חוברו בברסלב כמה וכמה ספרים, ואינם אתנו, אם משים שאבדו, או אם משים שלא הספיקו להדפיסם.
 ויש גם מחברים שפרשו את כתביהם.

- 1) הספר הגנוז לרבינו.
- 2) הספר הנשרף לרבינו.
- 3) רבי אהרן רבה של ברסלב כתב חיבור על התורה בדרך פרד"ס, על פי הקדמות רבינו.
- 4) הוא גם כתב פירוש על משניות. באומן שלפני המהפכה היו נמצאים קטעים מהספר.
- 5) רבי שמואל אייזיק תלמיד רבינו חיבר כרך גדול עם חידושים על תנ"ך, ש"ס וספרי רבינו. רבי אברהם שטרנהרץ ראה את הכתבים, ואמר שלפני כל קטע היו רשומים ייחודים ושמות קדושים.
- 6) רבי נחמן רבה של טשערין חיבר ספר "ליקוטי רבינו" שהיה מסודר על פי התורות בליקוטי מוהר"ן, ובו מצויינים כל מאמרי חז"ל מש"ס ומדרשים אשר מפורשים על פי תורות רבינו. הספר הכיל חמשה חלקים גדולים.
- 8) עוד חיבר ספר "בידורים ותשובות" שהכיל תשובות לשאלות בעניני אמונה ששאל אותו רבי נחמן נכד רבי אבא'לה.
- 9) בצעירותו כתב פירוש על תורה י' מליקוטי מוהר"ן.
- 10) כמו כן חיבר ספר "ליקוטי מוהר"ן הקדוש" מסודר לפי ערכים, כדוגמת ספריו "דרך חסידים" ו"לשון חסידים".
- 11) רבי אברהם ב"ר נחמן חיבר ספר "אמונה בידיעה רוחנית" (שעליו כבר כתבנו במדור זה).
- 12) רבי דוד צבי דאשויסקע, זקן אנ"ש באומן, חיבר "פירוש על סיפורי מעשיות". הוא רצה להדפיסו אך הדבר לא יצא לפועל.
- 13) רבי זלמן נכד רבינו כתב פירוש על ליקוטי מוהר"ן, אך לא עלה בידו להדפיסו.
- 14) לרבי אברהם שטרנהרץ היו הרבה כתבים, ובהם פירושים וביאורים על ספרי רבינו ותלמידיו, אך אלה אבדו בעת עקירת הישוב היהודי מירושלים העתיקה בשנת תש"ח.
- 15) רבי מרדכי שו"ב העיר ברסלב חיבר פירוש על תהילים על פי דברי רבינו ותלמידיו.
- 16) ספר "דרכי יוסף" שלא ידוע מי חיברו, אך בספר "תוספת ומילואים" שבסוף ספר קצור ליקוטי מוהר"ן מובא ממנו פירוש על תורה ה'.
- 17) ספר "פנינים יקרים" שאף הוא לא ידוע מי חיברו, ובקיצור ליקו"מ מובא ממנו ביאור על תורה ק"ג.
- 18) רבי אלתר מטפליק חיבר ספר "שומרי אמונים".
- 19) גם חיבר ספר "אור הגנוז" על סדר התפלה.
- 20) גם חיבר ספר "התעוררות על לימוד התורה" כדוגמת ספריו "השתפכות הנפש" ו"משיבת נפש".
- 21) רבי שמשון ברסקי חיבר ספר "פירוש על סיפורי מעשיות".

(מקורות: ספר נוה צדיקים)

לחידודא

חידון השנוע לעצורים

חידה מס' 163

איזה ספר ציוה מוהרנ"ת לאנשיו ללמוד בכל יום?

הפתרון לחידה מספר 162

על מה כתב רבינו שהוא "תועלת גדול מאד מאד?"

על "ההתקשרות באמת לצדיקים אמיתיים". (ליקוטי מוהר"ן ח"ב, צא)

זכה בהגרלה לחידה מס' 161

נחמן נתן אהרן הורביץ, רח' שומרי אמונים, ירושלים

בסך 50 ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב'

רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-9950000.
 לאחר בחירת השפה, הקשו 1-9-2-1 והשאירו הודעה.
 בין הפותרים נכונה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגלה על זכות קניה בסך 50 ₪

הידיעה והבחירה

הרב אליהו קירשבוים

הקושיא הידועה שמקיפה את כל האדם, היא קושיית "הידיעה והבחירה", כאשר מצד אחד השי"ת יודע כל שעתיד להיות; ומאידך, ביד האדם לבחור בטוב או להיפך.

כאמור, קושיא זו מקיפה את כל ישות האדם, בין ברוחניות בין בגשמיות. כגון בענין ההתחזקות, אשר יסודה מצד ה"ידיעה", שהאדם צריך להאמין אשר גם הירידה הגרועה ביותר נשלחה לו מן השמים לצורך עליה. אולם מצד ה"בחירה" צריך האדם לדעת שהכל תלוי בו, ואל ישעה עצמו בתנחומים של הבל לילך בשרירות לבו, כאילו בין כה וכה הכל מאת ה'.

כמו כן בענין הביטחון וההשתדלות: מצד הידיעה צריך האדם להאמין שהכל רק מאת ה', כמו שאומר הרמב"ן "הגזירה אמת, והחריצות שקר", וכפי מה שנגזר על האדם לפרנסתו כך יהיה, וכל עסקיו בפרנסה לא יועילו מאומה. לעומת זאת, מצד ה"בחירה" צריך האדם לעשות השתדלות כמה שיכול בלי להשתמט, שהרי עליו להיזהר שלא יהיו לו חובות, ואסור לו להתנהג בבטלנות מכה הידיעה, שכאילו ממילא כך נגזר עליו. מאידך צריך להיזהר שלא יגזים בהשתדלות, וכל מה שמעבר ליכולתו יאמין שהכל קצוב לו מאת ה'.

הוא הדבר בענייני תפילה. רבינו לימד אותנו להתפלל על כל דבר, אולם יש אנשים שמתפללים על כל דבר, ובפועל אינם עושים כלום להצלחתם. והרי לא כך היא המידה, אלא עליו להתפלל וגם לעשות, כמו שסיפר רבינו בסיפורי מעשיות, במעשה בעל התפילה, שעשרה אנשי המלך נפוצו לכל עבר, וכשהתאספו שוב, נעשה תיקון העולם. ההתאספות החלה כשנפגשו בעל התפילה והגיבור; ויתכן שרבינו ביקש לרמוז בזה, שהאדם צריך להתפלל על כל דבר, אך צריכים לכך גם את "גבורה" שיעשה אדם כל שביכולתו.

כן בכל דבר אפשר למצוא את הסתירה בין הידיעה לבחירה, ויש להתנהג בשום שכל, לדעת מה לעשות בכל עת, ולהתנהג במידה הנכונה במקומה הנכון.

ברם, כיצד אכן ידע האדם איך להתנהג?

בליקוטי מוהר"ן תורה כ"א מבאר רבינו, שעל ידי שהאדם מקדש את "שבעת הנרות" שלו – היינו פיו, עיניו וכו' – זוכה לשפע אלקי, כלומר שזוכה להשיג השגות בעבודת ה' בלי הקדמות שנקראות 'מקיפים'. שכן ישנן חכמות שהמוח כלל אינו מסוגל להשיג, כגון ענין הידיעה והבחירה, והם רק מקיפים את מוחו, אך עבודת האדם היא לעשות מהמקיף 'פנימי', היינו שייכים את השכל הגבוה לתוך מוחו שיהיה נעשה חלק מושכלו.

אך כאשר המוחין בהעלם ואינו יכול להשיג שפע האלקי, אזי יפה צעקה לאדם בתורה ובתפילה, כי ע"י הצעקה הוא 'מוליד את המוחין' ועושה אותם – קודם כל – בבחינת מקיף; וכאשר האדם שומר בקדושה את שבעת הנרות שלו נעשה המקיף 'פנימי', ואז הוא ידע איך להתנהג גם בענין זה של הידיעה והבחירה.

(מסובד מחוך שיחון של הרב אליהו קירשבוים שלי"ם א"א ניתן להאזין לשיעור המלא במסגרת השטע של 'אוצרות ברסלב' 02-9950000. אידיש, 1, 2, 4, 9, 3, 1)

מאורות

צוהר לפרשה השבוע

יראת ה' – כלי לקבלת שפע משמיים

הקב"ה טוב ומטיב לכל, אך כדי לקבל את חסדו, עלינו להכין כלי מתאים לכך. כשם שהיין המשובח ביותר, אם לא יתקבל בכלי מתאים יתקלקל, כך החסד העצום ביותר עלול להפך לרועץ ללא ההכנה הראויה.

הטובה והשפע המרובה עלולים לסנוור את עיניו של האדם, הוא עלול להתרגל אליו, לחשוב שהכל מגיע לו ובכלל לא להעריך זאת, ואף גרוע מכך, לתלות את כל ההצלחה ב"מזל ונחמה" ובכך ליפול לגאווה המרחיקה אותו יותר מכל מבורא העולם, שכן כתוב: תועבת ה' כל גבה לב (משלי טז); וכפי שכל זה מוגדר בקיצור בפסוק: "וישמן ישרון ויבעט" (דברים לב).

יראת שמים היא כלי שבאמצעותו ניתן לקבל את השפע כראוי, לברכה ולא לקללה, ככתוב (ישעיה לג): "יראת ה' היא אוצרו" (אוצר – מחסן שבו אוצרים את השפע). על ידי היראה אנחנו מכירים את מקומו, את האפשרויות שלנו, וניצלים מליפול לגאווה. כך נוכל לזכור ולהפנים שכל השפע שאנו מקבלים הוא רק מתנת חינם. וככל שנקבל יותר, כך נעריך יותר ונודה יותר לבורא העולם, כך שרק נתקרב אליו על ידי השפע ולא נתרחק כנ"ל.

זאת נוכל ללמוד גם מברכתו של יעקב אבינו ליהודה: "לא יסור שבט מיהודה ומהוקק מבין רגליו". יהודה זכה למלכות המביאה ליראה, כמו שנאמר במשנה: "מוראה של מלכות" (אבות ג). לכן התברך ב"מהוקק מבין רגליו" שכן היראה מכונה "רגליים" על שום שהיא הסוף והסיכום של כל המידות הטובות, ככתוב: "סוף דבר הכל נשמע, את האלוקים ירא" (סוף קהלת), כמו הרגליים שהם סוף גוף האדם. לאמור, שהיראה 'תחוקק' אצלו בית קיבול לקבל השפע המגיע לו מן השמים.

(עפי' ליקוטי מוהר"ן ח"ב, ד)

ההרשמה
לנסיעות יום ההילולא
להרה"ק בעל התניא
והרה"ק מוולדניק זיע"א
בעיצומה!
דוך צדיקים
02-5410100
www.zadikintours.com

נסיעות לאומן
ולכל היעדים בעולם
שירותים מקצועיים > אמינות
נתיבים טורס
סיסות לחו"ל | קברי צדיקים | אירועים מתיירים
02-633-8444
באיזור המרכז: 050-411-4857

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן
מוקד הישועות 1-800-81-81-81
להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
לישועה והצלחה, לרווח ופרנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

המפיעים											
<p>בית מש הר"ר חיים הרב"ץ ה"ר תרס והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבת שתי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים הר"ר יחזקאל גרינלנד ה"ר תרס והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת התאומות שיחי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים הר"ר שמואל נחמן גודלנבסקי ה"ר תרס והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים הר"ר דוד אליעזר באבי ה"ר תרס והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>צפת הר"ר מתן גרינבוים ה"ר תרס והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים הרב נתנאל תפלינסקי ה"ר תרס והפיץ 500 גליונות</p> <p>לע"נ אביו הרה"ג ר' חיים סודרס ב"ר שמואל תפלינסקי זצ"ל</p> <p>נלבע ז' סבת תנצבה.</p>	<p>ירושלים משפחת קוסמן ה"ר תרס והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן משה ה"ר</p> <p>נחמתם הר"ר צבי רבין ה"ר תרס והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת שתי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים הר"ר יוסף סוקצנינסקי ה"ר תרס והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לע"נ אביו הרה"ג ר' יוסף אהרן בן הרה"ג רבי יחיאל מיכל סוקצנינסקי זצ"ל</p> <p>נלבע ז' סבת תשע"ב תנצבה.</p>	<p>ירושלים הר"ר יחזקאל עקשטיין ה"ר הר"ר נתן עקשטיין ה"ר הר"ר גמליאל עקשטיין ה"ר</p> <p>תרס והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לע"נ אחיהם הר"ר יחיאל מאר ז"ל</p> <p>בן ר' יבלחטא הר"ר אברהם נלבע ז' סבת תשס"ח ולע"נ</p> <p>בנה"ג נתן צבי ז"ל בן ר' יבלחטא הר"ר אברהם נלבע ז' סבת תשע"ב תנצבה.</p>	<p>ירושלים הר"ר נחמן בנשניץ ה"ר הר"ר אברהם אורלנצ'יק ה"ר, הר"ר יצחק גולדשטיין ה"ר הר"ר דוד יהודה גרינלנד ה"ר, הר"ר יהודה דייטש ה"ר הר"ר יוסף חפץ ה"ר, הר"ר חיים סוקצנינסקי ה"ר הר"ר יעקב ירוסלבסקי ה"ר, הר"ר חיים שלום קעניג ה"ר הר"ר מרדכי קעניג ה"ר, הר"ר נפתלי שטיצר ה"ר הרב נתנאל תפלינסקי ה"ר</p> <p>תרס והפיץ 6000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן של ידים הר"ר מאיר רובינשטיין ה"ר החתן שמואל אייזיק שיחי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכי הרבים יעמדו להם להחנך בכל מילי דמיטב</p>		

לטוט לכל מקום בעולם
בסטנדרט שירות אירופאי
רח' מלכי ישראל 16 ירושלים | מוקד אירופנים: 02-800-80-80-80
מגוון קבוצות
חורף לאומן
בזחלים
הינשת לזים
ביותר